

اسم درس

- نام و نام خانوادگی:
 - نام استاد:
 - گروه:

فايل اول

برای طراحی ER از قوانین زیر استفاده شد. همچنین به دلیل کمبود جا و کوچک شدن بیش از حد ، رابطه ی چند به چند نشان داده نشد ولی از شکل واضح است.

- ۱. طراحی Library: کتابخانه از صفات خود تشکیل شده است که Lib_id کلید اصلی است.
- ۲. طراحی Section: موجودیت ضعیف نسبت به Library تعریف شده است ، پس کلید آن با نقطه چین نشان داده میشود و طبق قوانین زیر جدول آن طراحی میشود. (sec_id). همچنین این قسمت میتواند یکی از ۵ قسمت ذکر شده در متن سوال باشد ، پس رابطه ی ISA به صورت غیرپوشا و کامل است و هر کدام از موجودیت ها هم یک صفت اضافی دارند.
- ۳. طراحی Book: هر بخش کتابخانه ، کتاب های خود را دارد پس کتاب موجودیت ضعیف آن است ، و کلید با نقطه چین نمایش داده میشود و طبق قوانین زیر جدول آن طراحی میشود.
 - ۴. طراحی Manager: هر بخش کتابخانه ، مسئول خود را دارد ، پس مسئول موجودیت ضعیف آن است و کلید با نقطه چین نمایش داده میشود و طبق قوانین زیر جدول آن طراحی میشود.
- ۵. طراحی Admin: ادمین موجودیت ضعیف نسبت به Manager است و کلید آن با نقطه چین نمایش داده میشود و طبق قوانین زیر جدول آن طراحی میشود.
 - به کتابخانه است و کلید آن با نقطه چین نمایش داده میشود و طبق قوانین زیر جدول آن طراحی میشود.
 - ۷. طراحی Reserve: یک مسئول میتواند یک کتاب را برای یک عضو رزرو کند. رابطه ی سه تایی را میتوان به رابطه ی دوتایی تبدیل کرد (صرفا یک موجودیت و یک جدول اضافه میشود که صرف نظر شد)
- را میتوان یک مسئول میتواند یک کتاب را به یک عضو امانت بدهد. رابطه ی سه تایی را میتوان یه رابطه ی دوتایی تبدیل کرد (صرفا یک موجودیت و یک جدول اضافه میشود که صرف نظر شد)

وابستگی وجودی

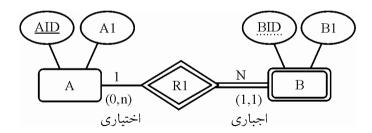
اگر در یک بانک اطلاعاتی، وجود یک موجودیت، وابسته به موجودیت دیگری باشد که در صورت حذف و تغییر موجودیت اصلی یعنی موجودیت قوی این موجودیت نیز تغییر کند، ایس نوع وابستگی را وابستگی وجودی گفته و به پدیده وابسته، موجودیت ضعیف گویند. همچنین موجودیت ضعیف کلید موجودیت قوی را در بر دارد تا هرگونه تغییر یا حذف در موجودیت قوی به موجودیت ضعیف اعمال شود.

توجه: موجودیت ضعیف با دو مستطیل تو در تو نمایش داده می شود.

بخشی از مدل EER رسم شده در صورت سوال، یک رابطه یک به چند بین دو موجودیت قـوی و ضعیف را نشان میدهد. که در ادامه فرآیند نگاشت آن به مدل رابطه ای را شرح میدهیم.

حالت اجباری و اختیاری

مدل تحليل:



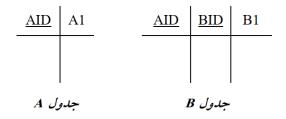
توجه: در شکل فوق صفت AID کلید موجودیت قوی A و صفت BID، صفت ممیزه موجودیت ضعیف B است.

توجه: نماد خط مضاعف افقی نشانه اجباری بودن موجودیت چسبیده به آن است، اما نماد ابه معنی یک و الزام شرکت در رابطه نشانه اجباری بودن موجودیت طرف مقابل است.

توجه: نماد خط افقی نشانه اختیاری بودن موجودیت چسبیده به آن است، اما نماد دایره کوچک توخالی به معنی صفر و عدم الزام شرکت در رابطه نشانه اختیاری بودن موجودیت طرف مقابل است.

توجه: قید (0,N) نشان می دهد که هر نمونه موجودیت از A حداقل با صفر و حداکثر با N نمونه موجودیت از B ارتباط دارد و قید (1,1) نشان می دهد که هر نمونه موجودیت از B حداقل با یک و حداکثر با یک نمونه موجودیت از A ارتباط دارد.

مدل طراحي:



توجه: کلید کاندید جدول یک یعنی موجودیت قوی در جدول چند یعنی موجودیت ضعیف به عنوان کلید خارجی تعریف می گردد.

توجه: کلید کاندید جدول چند یعنی موجودیت ضعیف برابر ترکیب کلید خارجی و صفت ممیزه در جدول موجودیت ضعیف است. یعنی کلید کاندید جدول B برابر (AID,BID) است.

توجه: صفت ممیزه یا کلید جزئی به طور سراسری در یک موجودیت ضعیف یکتا نیست، بلکه فقط در بین نمونه ها یا دسته هایی که با موجودیت قوی ارتباط دارند، یکتا است.

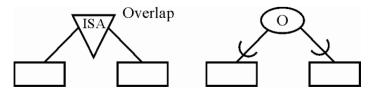
توجه: یک موجودیت ضعیف همیشه در ارتباطش با موجودیت قوی رابطه اجباری دارد.

توجه: همانطور که واضح است، طراحی جدول B در صورت سوال به صورت (BID,B1) در نظر گرفته شده است، که مطابق آنچه بیان کردیم، طراحی درست آن به صورت (AID,BID,B1) است. همچنین طراحی جدول A در صورت سوال به صورت (AID,A1) در نظر گرفته شده است، که مطابق آنچه بیان کردیم، طراحی درست آن هم به صورت (AID,A1) است. بنابراین گزینه های اول، سوم و چهارم را کنار می گذاریم، پس تا همینجا واضح است که گزینه دوم پاسخ سوال است.

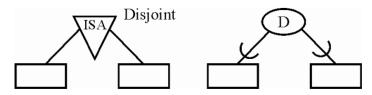
نگاشت رابطه ISA به مدل رابطهای

در رابطه ISA رابطه پدر با فرزندان به دو صورت رابطه اختیاری یا جزئی (Partial) با نماد خط عمودی و رابطه اجباری یا کلی (Total) با نماد خط مضاعف عمودی است و رابطه فرزندان با پدر به دو صورت رابطه پوشا یا تخصیص غیرمجزا (Overlap) و رابطه غیرپوشا یا تخصیص مجزا (Disjoint) می باشد.

رابطه پوشا یا تخصیص غیرمجزا (Overlap) مابین فرزندان و پدر به دو شیوه زیر نشان داده می شود:



رابطه غیرپوشا یا تخصیص مجزا (Disjoint) مابین فرزندان و پدر به دو شیوه زیر نشان داده می شود:



بخشی از مدل EER رسم شده در صورت سوال، یک رابطه اجباری یا کلی (Total) مابین بخشی از مدل EER رسم شده در صورت سوال، یک رابطه اجباری یا کلی (Disjoint) را مابین موجودیت D و D و یک رابطه غیرپوشا یا تخصیص مجزا (Disjoint) را مابین موجودیت های D و D و موجودیت D نشان می دهد. که در ادامه فرآیند نگاشت آن به مدل رابطه ای را بیان می کنیم.

در یک رابطه اجباری یا کلی (Total)، هر نمونه از موجودیت پدر حتماً میبایست با یکی از نمونه موجودیتهای فرزند در ارتباط باشد. برای مثال در این سؤال، هر نمونه از موجودیت B حتماً میبایست با یکی از نمونه موجودیت های C یا D در ارتباط باشد. به عبارت دیگر نمی توان نمونه ای از موجودیت B داشت که با هیچ یک از نمونه موجودیت های D یا D در ارتباط نیست.

هم چنین در یک رابطه غیرپوشا یا تخصیص مجزا (Disjoint)، نمونه موجودیتهای فرزند نمی توانند به طور همزمان با نمونهای از موجودیت پدر در ارتباط باشند. برای مثال در ایس سؤال، نمونه موجودیتهای C و D نمی توانند به طور همزمان با نمونهای از موجودیت B در ارتباط باشند. به عبارت دیگر نمی توان نمونههایی از موجودیتهای C و C داشت که به طور همزمان با نمونهای از موجودیت B در ارتباط هستند.

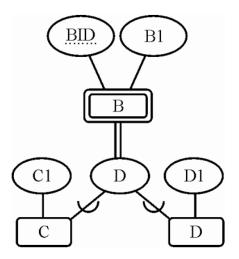
به عنوان مثالی دیگر هر نمونه از موجودیت ماشین که شماره شاسی یکتا و منحصر به فرد خود را دارد حتماً میبایست با یکی از نمونه موجودیتهای نوع ماشین که دومحور (2WD) یا چهارمحور (4WD) است در ارتباط باشد. به عبارت دیگر نمی توان نمونهای از موجودیت ماشین که شماره شاسی یکتا و منحصر به فرد خود را دارد داشت که با هیچ یک از نمونه موجودیتهای نوع ماشین که دومحور (2WD) یا چهارمحور (4WD) است در ارتباط نباشد. این یعنی رابطه اجباری یا کلی (Total).

همچنین نمونه موجودیتهای نبوع ماشین که دومحور (2WD) یا چهارمحور (4WD) است نمی توانند به طور همزمان با نمونهای از موجودیت ماشین که شماره شاسی یکتا و منحصر به فرد خود را دارد در ارتباط باشند، به عبارت دیگر نمی توان نمونههایی از موجودیتهای نوع ماشین که دومحور (2WD) یا چهارمحور (4WD) است داشت که به طور همزمان با نمونهای از موجودیت ماشین که شماره شاسی یکتا و منحصر به فرد خود را دارد در ارتباط باشند. ایس یعنی رابطه غیریوشا یا تخصیص مجزا (Disjoint).

از آنجاکه رابطه مابین موجودیت B و موجودیتهای C و D یک رابطه اجباری یا کلی (Total) است، پس رکوردهای حاوی محتوای مقدار NULL درستونهای مربوط به موجودیت B در طراحی به شکل مدل دو جدولی در جداول C و D به ازای یک نمونه موجودیت از B به دلیل عدم ارتباط با برخی از نمونه موجودیتهای C و D ایجاد نمی گردد، که باعث شود ایس محتوای ارتباط برخی از نمونه موجودیت های موجودیت B حاصل از عدم ارتباط برخی از نمونه موجودیت D و Dنمونه موجودیتهای C و D در جدول B، به شکل مدل سه جدولی نگهداری شود. در حالت رابطه اجباری مابین موجودیت B و موجودیت های C و D به ازای هر نمونه از موجودیت B، حتما نمونه موجودیتی از C یا D وجود دارد که با B رابطه برقرار کند، پس در این حالت طراحی بهینه این است که کل صفات موجودیت B در دو جدول موجودیتهای C و قرار داده شود و یک طراحی به شکل مدل دو جدولی ایجاد گردد، همچنین از آنجاکه رابطه مابین موجودیتهای C و D و موجودیت B یک رابطه غیرپوشا یا تخصیص مجزا (Disjoint) است، پیس رکوردهای تکراری در جداول C و D به ازای یک نمونه موجودیت از موجودیت B ایجاد نمی گردد، که ${f B}$ افزونگی حاصل از تکرار رکوردها در جداول ${f C}$ و ${f C}$ سبب شود رکورد نمونه موجودیت های در جدول B نگهداری شود و یک مدل سه جدولی ایجاد گردد. پس در این حالت طراحی بهینه این است که کل صفات موجودیت B در دو جدول موجودیت های C و D قرار داده شود و یک طراحی به شکل مدل دو جدولی ایجاد گردد.

در ادامه فرآیند نگاشت نمودار (ISA) به مدل رابطهای را شرح می دهیم:

مدل تحليل (نمودار (ISA))



مدل طراحی (مدل رابطهای)

همانطور که در مدل طراحی قبلتر گفتیم، مدل طراحی درست جدول B به صورت (<u>AID,BID,</u>B1) در نظر گرفته شد.

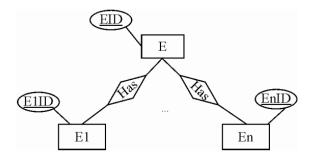
AID	BID	B1	C1	 <u>AID</u>	BID	B1	D1
جدول C				جدول D			

C و C اجباری است، و رابطه موجودیتهای C و C اجباری است، و رابطه موجودیتهای C و C با موجودیت C از نوع Disjoint است. و به ازای هر نمونه موجودیت از C حتماً یک نمونه موجودیت از C و یا C و جود دارد و به تبع عدم مقادیر C ایده آل جلوی نمونه موجودیتهای C و عدم نیاز به عمل الحاق، نگاشت فوق به عنوان یک تبدیل ایده آل توصیه می گردد.

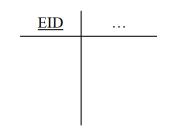
نگاشت رابطه IS-A-PART-OF به مدل رابطهای

هر موجودیت به یک جدول تبدیل می گردد و کلید کاندید موجودیت زبرنوع در موجودیتهای زیرنوع به عنوان کلید خارجی تعریف می گردد.

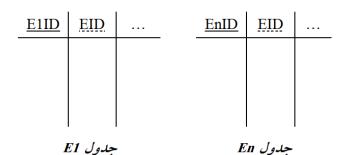
مدل تحليل:



مدل طراحي:



E جدول



توجه: موجودیت کل (E) به طور مستقل برای خود کلید کاندید دارد و همچنین موجودیتهای جز (En و E1) به طور مستقل برای خود کلید کاندید دارند.

توجه: ستون EID در جدولهای E1 و Enk به عنوان کلید خارجی تعریف می گردد که به جدول E ارجاع می کند. \dot{z}

فایل دوم

برای طراحی شمای متنی ، جدول ها طبق قوانین بالا طراحی میشوند.

طبق قوانین کلید اصلی هر موجودیت ضعیف به صورت:

Super PK + Weak PK

است ، به طور مثال Section ، موجودیت ضعیف Library است پس Section آن ، به صورت Lib_id + Sec_id

است.

اگر چند بار موجودیت ضعیف تکرار شود ، همه ی کلید های اصلی با هم جمع میشوند ، مثل Author.

در فایل دوم ، هر کلید اصلی که مربوط به موجودیت پایه باشد با زیر خط نمایش داده شده و هر کلید اصلی ضعیف با زیر خط نقطه چین نمایش داده میشود.

رنگ قرمز برای Foreign Key های موجود در موجودیت استفاده شده است.

فایل سوم

برای طراحی فایل SQL ، قسمتی که برای ساخت جدول هست ، طبق صفت هایی که در شمای متنی است طراحی شده است ،

و دیگر قوانین در پایین آمده است.

در قسمت Insert برای هر موجودیت ، چندین نمونه نوشته شده است.

در قسمت Procedure ، برای امانت دادن ، رزرو کردن ، برگرداندن کتاب و انتخاب ادمین از مسئولین طبق شروط ذکر شده در متن سوال ، کد هایی نوشته شده است.

و در قسمت EXEC هم ، Procedure ها اجرا شده اند.

Primary key

این دستور برای تعریف کلید اصلی مورد استفاده قرار می گیرد. مطابق قانون جامعیت درون رابطه ای، هر رابطه (جدول) باید حتماً حداقل دارای یک کلید کاندید باشد، همچنین مطابق قانون جامعیت موجودیت، هیچگاه نباید تمام یا بخشی از کلید کاندید مقدار NULL داشته باشد. بنابراین

اگر در تعریف یک جدول ستون (یا ستونهایی) به عنوان کلید اصلی تعریف شود، مطابق قانون جامعیت درون رابطهای علاوه بر اینکه آن ستون نمی تواند مقادیر تکراری داشته باشد، مطابق قانون جامعیت موجودیت، آن ستون نمی تواند مقدار NULL هم داشته باشد و به طور پیش فرض NULL در نظر گرفته می شود.

NOT NULL

هر ستونی می تواند حاوی مقدار NULL باشد، مگر اینکه در تعریف آن NOT NULL به کار رفته باشد. کلید اصلی به طور پیش فرض NOT NULL تعریف می شود.

Unique

این دستور برای تعریف کلید فرعی مورد استفاده قرار میگیرد. با قرار دادن نام یک ستون در جلوی دستور Unique می توان کلید فرعی تعریف کرد، که در این حالت آن ستون نمی تواند مقدار تکراری داشته باشد. کلید فرعی نوعی کلید کاندید است که مقدار یکتا دارد.

Foreign key

این دستور برای تعریف کلید خارجی مورد استفاده قرار می گیرد. کلید خارجی بـرای ارتباط میـان جداول مورد استفاده قرار می گیرد، مطابق قانون جامعیت ارجاعی، هیچگاه نبایـد کلیـد خارجی، دچار ارجاع NULL گردد. برای این منظور باید تعریف ساختاری و محتوایی کلید خارجی برقـرار باشد. کلید خارجی در دو دیگاه ساختاری و محتوایی مورد بررسی قرار می گیرد:

دیدگاه ساختاری کلید خارجی

تعریف: اگر صفت (هایی) در یک جدول به عنوان کلید خارجی تعریف شود،

اول اینکه: این صفت (ها) در جدول خودش شرط خاصی ندارد یعنی الزاما خاصیت کلیدی ندارد. و دوم اینکه: این صفت (ها) در همان جدول یا جدول دیگری، باید کلید کاندید (اصلی یا فرعی) باشد.

دیدگاه محتوایی کلید خارجی

به ازای هر مقدار موجود در یک کلید خارجی، باید دقیقاً یک مقدار متناظر در کلید کاندید متناظر آن وجود داشته باشد، در غیر این صورت می گوییم، کلید خارجی دارای ارجاع NULL است. به بیان دیگر، مقادیر کلید خارجی همواره باید زیرمجموعه مقادیر کلید کاندید باشد.

توجه: در جدول SP ستون #S به عنوان کلید خارجی تعریف شده است، و توسط دستور (#S به جدول اصلی S و ستون #S ارجاع داده شده است، در ایس ارجاع نوع و (#S به جدول اصلی S و ستون #S در جدول SP به عنوان جدول فرعی با نوع و درجه ستون #S در جدول SP به عنوان جدول فرعی با نوع و درجه ستون #S در جدول S به عنوان جدول اصلی باید یکسان و سازگار باشد.

توجه: در جدول SP ستون P به عنوان کلید خرارجی تعریف شده است، و توسط دستور P به جدول اصلی P و ستون P ارجاع داده شده است، در ایس ارجاع نوع و References $P(P^{\#})$ در جدول P به عنوان جدول فرعی با نوع و درجه ستون P در جدول P به عنوان جدول فرعی با نوع و درجه ستون P در جدول P مازگار باشد.

مثال:

<u>S#</u>	Sname	City	<u>S#</u>	P#	QTY	<u>P#</u>	Pname	Color
S1	Sn1	C1	S1	P1	10	P1	Pn1	Red
S2	Sn2	C2	S1	P2	20	P2	Pn2	Blue
S3	Sn3	C3	S2	P1	30	P3	Pn3	Green
جدول S			S4	P3 <i>SP ول</i>	ط جدو		جدول P	

درج رکورد (S4,P3,40) در جدول SP، غیرمجاز و غیرممکن است، زیـرا سـبب ارجـاع NULL می گردد.

توجه: هر مقداری که در کلید خارجی وجود دارد، باید دارای مقدار متناظر در کلید کاندید مقصد باشد ولی عکس آن صادق نیست.

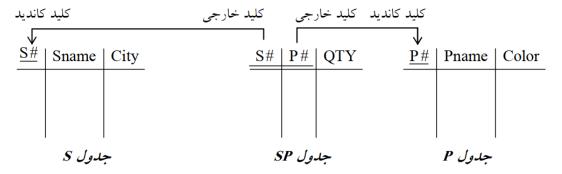
مثال: مانند S3 که در جدول S قرار دارد ولی لزومی ندارد در جدول SP هم باشد. اما باید همه مقادیر کلید خارجی در کلید کاندید باشد، از بالا به پایین میبارد، از پایین به بالا که نمیبارد! توجه: اگرچه کلید خارجی هیچگاه نباید، ارجاع NULL داشته باشد، اما می تواند مقدار NULL داشته باشد، البته به شرطی که کلید خارجی در شرایط قوانین بالا دستی قرار نگیرد.

مثال:

کلید کاندید			جى	کلید خارجی			
$\underbrace{\frac{1}{\underline{a}}}$	b	c		a	<u>d</u>		
1	4	7		2	1		
2	6	5		3	2		
3	4	5		2	3		
				1	4		
	R_1]	R_2		

توجه: می توان مقادیر ستون a در جدول R_2 را NULL قرار داد. کلید کاندید (کلید اصلی) جدول R_2 ستون d است. ستون d در جدول R_2 کلید خارجی است.

مثال:



توجه: برای رفتار ستون کلید خارجی در یک جدول فرعی، در قبال تغییرات کلید کاندید از یک جدول اصلی گزینه های زیر و جود دارد:

Create Table name

```
(attr domain [NOT NULL],
...
attr ...,
Primary key (...),
[Unique (...)],
[Foreign key (...) References ...(...)]
        [on delete option]
        [on update option],
[Check (...)]
)
```

فیلد option می تواند یکی از موارد زیر باشد:

(restrict) no action

گزینه پیش فرض است و هیچ عملی انجام نمی شود. اگر بر اثر عملیات حذف یا بروزرسانی در جدول اصلی، قانون جامعیت ارجاعی در جدول فرعی نقص گردد. آنگاه ایس اعمال انجام نمی گردد. در واقع زمانی عملیات حذف یا بروزرسانی در جدول اصلی انجام می گردد که قانون جامعیت ارجاعی در جدول فرعی نقض نگردد. به عبارت دیگر زمانی عملیات حذف یا بروزرسانی در سطری از جدول اصلی انجام می گردد که سطری از جدول فرعی به آن ارجاع نکرده باشد. برای مثال مقدار S3 در جدول S می تواند به S3 بروزرسانی شود و یا از جدول S خذف شود، زیرا هیچ ارجاعی روی مقدار S3 از جدول S بروزرسانی شود و یا از جدول S حذف در جدول S مطابق رابطه no action نمی تواند به S11 بروزرسانی شود و یا از جدول S حذف شود، زیرا ارجاعی روی مقدار S۱ به جدول S وجود دارد.

Cascade

اگر سطرهای جدول اصلی حذف یا بروزرسانی شود، آنگاه سطرهای جدول فرعی که توسط کلید خارجی به آن ارجاع کرده است نیز حذف یا بروزرسانی می شود. بسرای مشال اگسر مقدار SI در جدول SP بیز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه جدول SP به مقدار SI به مقدار SI به مقدار SI نیز بروزرسانی می شود. برای مثالی دیگر اگر سطر SI ز جدول S حذف شود و این مقدار در جدول SP نیسز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه SI ز جدول S حذف شود و این مقدار در جدول SP نیسز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه Cascade

(NULLIFY) Set NULL

اگر سطرهای جدول اصلی حذف یا بروزرسانی شود، آنگاه ستونهای جدول فرعی که توسط کلید خارجی به آن ارجاع کرده است با مقدار NULL پُر می شود. برای مثال اگر مقدار SI در جدول SP بیز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه جدول SP نیز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه Set NULL مقدار SI در جدول SP به مقدار SI به مقدار SP به مقدار SI در جدول SI نیز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه از جدول SP حذف شود و ایس مقدار در جدول SP نیز موجود باشد، آنگاه مطابق رابطه Set NULL تغییر می کند.

کارکرد قطعه کد زیر از کد تعریف جدول SP به صورت زیر است:

Foreing key (S#) References S(S#) on delete cascade on update casecade

این قطعه کد، سبب می گردد تا به طور خودکار هرگونه تغییری اعیم از حذف یا بروزرسانی در سطرهای ستون #S در جدول SP نیز اعمال گردد. بنابراین جامعیت داخلی از نوع جامعیت ارجاعی نقض نمی گردد.

یا به طور مشابه، کارکرد قطعه کد زیر از کد تعریف جدول SP به صورت زیر است:

Foreing key (P#) References P(P#) on delete cascade on update casecade

این قطعه کد، سبب می گردد تا به طور خودکار هرگونه تغییری اعیم از حذف یا بروزرسانی در سطرهای ستون #P در جدول SP نیز اعمال گردد. بنابراین جامعیت داخلی از نوع جامعیت ارجاعی نقض نمی گردد.

Check

این دستور برای بیان قوانین جامعیت خارجی مورد استفاده قرار میگیرد. این کنترلها هنگام وارد کردن اطلاعات، اعمال می گردد.

کارکرد قطعه کد زیر از کد تعریف جدول SP به صورت زیر است:

Check (QTY>=1 AND QTY<=1000)

این قطعه کد، سبب می گردد تا به طور خودکار هرگونه مقداردهی در ستون QTY از جدول SP در بازه 1 تا 1000 باشد، بنابراین جامعیت خارجی نقض نمی گردد.

توجه: مى توان بخش Check را توسط دستور زير و به طور جداگانه و خارج از تعريف جدول، تعريف كرد:

Create Assertion name

Check (...)

توجه: دقت کنید که ASSERTIONها دقیقا همانطور که خوانده می شوند عمل می کنند، و دقیقا به همان شکل که خوانده می شوند اجازه ذخیره سازی داده ها را به جداول می دهند.